

Møtereferat

Sak:	132 kV Saltstraumen–Sundsfjord				
Møtedato:	25.05.2023	Kl.:	11.00- 13.00.	Sted:	Nasjonalparksenteret i Nordland
Til stede:	Per Ole Oskal				Saltfjellet reinbeitedistrikt
	Per Thomas Kuhmunen				Saltfjellet reinbeitedistrikt
	Per Josef Kuhmunen				Saltfjellet reinbeitedistrikt
	Jon Anders Kuhmunen				Saltfjellet reinbeitedistrikt
	Olof Thomas Utsi				Saltfjellet reinbeitedistrikt
	Olof Anders Kuhmunen				Saltfjellet reinbeitedistrikt
	Eli Forthun (på teams)				Saltfjellet reinbeitedistrikt
	Ing-Lill Pavall				Statsforvalteren i Nordland
	Øyvind Eilertsen				Statsforvalteren i Nordland
	Lill Katrin Sletteng				Statsforvalteren i Nordland
	Elisabeth Utstøl Pettersen				Statsforvalteren i Nordland
	Trond Størjord				Arva AS
	Bjørn Pedersen				Arva AS
	Mildrid Elvik Svoen				Sweco Norge AS
	Laila P. Høivik				Norges vassdrags- og energidirektorat
	Rune Sakariassen				Norges vassdrags- og energidirektorat
	Anne Marte Schei				Norges vassdrags- og energidirektorat
Møteleder:	Laila P. Høivik				
Referent:	Anne Marte Schei				

Nr.	Dagsorden	Ansvar
1	<p>Innledning</p> <p>NVE ønsket velkommen til møtet, og viste til at det er reinbeitedistriktet som har bedt om et møte og at NVE har invitert til dette. Videre informerte NVE om møteplan og at vi anser møtet som et uformelt dialogmøte, men at reinbeitedistriktet har krav på et konsultasjonsmøte dersom de ønsker det. NVE ber i så fall om at reinbeitedistriktet gir beskjed om at de ønsker dette innen høringsfristen 16. juni 2023.</p>	<p>Laila P. Høivik, NVE</p>
2	<p>NVE informerte om konsesjonsprosessen</p>	<p>Anne Marte Schei, NVE</p>

NVE viser til Arvas søknad om ny 132 kV ledning mellom Saltstraumen transformatorstasjon og Sundsfjord transformatorstasjon via Kjelling transformatorstasjon. NVE er i denne sammenhengen konsesjonsmyndighet, og gir konsesjon (tillatelse) for å bygge og drive energianlegg for en bestemt tidsperiode og under bestemte vilkår for bygging og drift.

NVE har sendt denne saken på høring. Alle kan sende inn innspill til saken, men disse må være skriftlig og de må sendes inn før høringsfristen 16. juni 2023. Når høringsfristen går ut, vil NVE basert på høringsinnspillene, gjøre en vurdering på om vi trenger mer informasjon. Høringsinnspillene blir også sendt til Arva slik at de kan kommentere på disse.

Når NVE ser på om det skal gis konsesjon eller ikke, er det flere temaer som vurderes. Vi gjør vurderinger av om anleggene er dimensjonert riktig og hvordan prosjektet og systemløsningen vil påvirke kraftsystemet. Vi gjør vurderinger av behovet for anleggene, kostnaden av å bygge dem og konsekvensene av å ikke bygge. Videre gjør vi vurderinger av virkningene for miljø, naturressurser og samfunn. Vi ser på konsekvensene av utbygging for bomiljø i nærheten, virkninger på naturmangfold og på næringsvirksomhet, som reindrift, industri og jordbruk. Og vi gjør vurdering av om tiltaket vil påvirke spesielle kulturmiljø eller kulturminner.

Vi ønsker å få oversikt over alle virkninger et nytt anlegg vil ha, og sender derfor saken på høring til alle berørte parter. Hvilke temaer som vurderes vil variere fra sak til sak, og temaene vil også kunne komme i konflikt med hverandre. NVE skal veie ulike interesser, og nye anlegg vil kunne ha negative konsekvenser. NVE ønsker derfor også innspill på om det finnes justeringer eller tiltak som kan dempe de negative konsekvensene.

I denne saken vil det bli stilt vilkår om at det skal utarbeides en detaljplan. Denne vil være mer detaljert enn selve søknaden, og skal blant annet beskrive hvordan anleggsarbeidene og riving av den gamle ledningen skal gjennomføres, hvordan de berørte områdene skal istandsettes etter anleggsarbeidet og plassering av mastepunkter. Det er NVEs miljøtilsyn som skal godkjenne detaljplanen, og de fører også tilsyn underveis for å se at planen følges.

Arva har søkt om ekspropriasjon og tillatelse til forhåndstiltredelse. Ekspropriasjon betyr at en grunneier kan bli nødt til å gi fra seg deler av sin eiendom mot erstatning. Forhåndstiltredelse er at søker ønsker å starte anleggsarbeid i et område som er ekspropriert før det er fastsatt hva erstatningen blir. NVE krever at det alltid forsøkes å unngå å bruke tvang og ekspropriasjon, og at det så langt som mulig forsøkes å inngå minnelige avtaler med berørte parter. Det er vanlig å søke om ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse samtidig med søknad om konsesjon, fordi NVE ønsker å behandle søknadene samtidig da disse behandles etter de samme vurderingskriteriene.

Dersom dere har spørsmål til vår saksbehandling, kan dere kontakte saksbehandler i saken, Anne Marte Schei (amas@nve.no).

3

Sweco gjennomgikk reindrifsfaglig utredning (vedlegg 14 i søknaden)

Mildrid Elvik Svoen fra Sweco gjennomgikk innholdet i den reindrifsfaglige utredningen, som er gjennomført på vegne av Arva som et vedlegg til deres søknad. Svoen gikk gjennom kapittel 5 til kapittel 9 i utredningen, som beskriver dagens situasjon for reindriften og vurdering av den samla belastningen i reinbeitedistriktet. Videre gjennomgikk hun en verdivurdering av områdene, hvordan ledningen vil påvirke reinbeitedistriktet og hva som er relevante skadereduserende tiltak.

Områdene som berøres av omsøkte ledning (både alternativ 1 og alternativ 2) er vurdert til å være egnet som reinbeite til alle årstider. I dag benyttes det hovedsakelig som vinterbeite, men og tidvis også tidlig vår og i overgangen mellom høst og vinter. Ved sen snøsmelting har det også forekommet kalving i området. Det er både flyttleier og trekkleier i området, som ikke har reelle alternativer. Her trakk hun spesielt frem flytt- og trekkleier i området ved Storskallen og Kjelling transformatorstasjon.

Svoen fortalte videre om at området ved Kjelling transformatorstasjon, hvor en flyttleier er blitt forringet/sterkt forringet eller stengt som følge av etablering av transformatorstasjonen. Svoen stilte spørsmål ved om dette er en problemstilling som må håndteres parallelt med Arvas konsesjonssøknad om ny 132 kV ledning mellom Saltstraumen og Sundsfjord.

Svoen gikk også gjennom hvordan de ulike traséalternativene vil påvirke reindriften, og aktuelle skadereduserende tiltak i de ulike områdene. Til slutt viste Svoen til en rangering av de ulike alternativene. Reindriften har selv uttalt i rapporten at de prioriterer alternativ 1.1 som foretrukket alternativ og rangerer alternativ 2 sist. I henhold til folkeretten skal reindriften egen prioritering mellom alternativer gis betydelig vekt. I etterkant av rapporten har det kommet frem ny informasjon om en mulig industri på Saura. Den nye informasjonen gjør at reinbeitedistriktet er usikre på konklusjonen knyttet til traséalternativene. Dette ble diskutert senere i møtet.

Mildrid Elvik
Svoen, Sweco

4 Spørsmålsrunde og diskusjon

Det ble diskutert flere temaer knyttet til selve konsesjonssøknaden, men også mer generell tematikk knyttet til reindriftsutøvelse. Det ble diskutert hvilke av alternativene som er best for reindriften, men reindriften kunne ikke konkludere utover at begge alternativene vil ha konsekvenser for dem. Reindriften har i etterkant presisert at det er svært vanskelig for dem å si noe konkret om hvilket alternativ som er best før en detaljplan for anleggsarbeidet er utarbeidet. Dette er spesielt knyttet til hvorvidt det blir bygd en anleggsvei for alternativ 2 eller ikke.

Alle

Anleggsvei ved alternativ 2

Arva har søkt om en midlertidig anleggsvei for bygging av alternativ 2. I dag er området hvor dagens ledning går/alternativ 2, et lite brukt område. Dersom det etableres en anleggsvei her, vil det potensielt åpne opp for mye ferdsel i området. Statsforvalteren i Nordland har erfart at det er vanskelig å tilbakeføre en vei fullstendig og å hindre økt ferdsel. Reindriften frykter at økt aktivitet i området vil forstyrre og uroe reinen og vil kunne få store negative konsekvenser for drifta.

Det ble stilt spørsmål ved om det faktisk er behov for å bygge en anleggsvei for å gjennomføre arbeidet dersom det gis konsesjon til alternativ 2. Reindriften viste til at det i andre saker har blitt bygget ledninger i lignende terreng uten anleggsvei. Arva forteller at entreprenører de har hatt kontakt med mener at det er behov for vei.. Det ble videre spurt om det er mulig å bygge veien uten å koble den på riksvei 17, men fordi dette er ikke utredet ble ikke konkludert med om det er mulig eller ikke.

Området satt av til industri ved Saura

Det vises til at i Gildeskål kommune sin arealplan nå er på høring, og i denne går det frem at et større område på Saura er satt av til næringsutvikling. Det er også kjent at Blastr Green Steel ønsker å etablere seg her. Planene for dette ble først kjent for reinbeitedistriktet etter at arbeidet med Swecos utredning om reindrift var ferdigstilt. Reinbeitedistriktet konkluderte derfor ikke på på dette møtet med hvilket av alternativene som er best for dem.

Reinbeitedistriktet ønsket å få vite mer om hvor realistisk det er at det etableres industri på Saura, og hvordan denne industrien skal knyttes på nettet. Arva uttalte at dersom det blir industri her, og det blir gitt konsesjon til alternativ 2 vil man trolig bli nødt til å bygge tilknytning via Kjelling og opp til Saura. Dersom det gis konsesjon til alternativ 1 vil det være mulig å koble på forbruket på Saura til denne ledningen. Arva har mottatt søknad om tilknytning fra selskapet Blastr Green Steel, samt at Arva har søkt Statnett om en vurdering av om prosjektet er driftsmessig forsvarlig med hensyn til kraftsystemet. Arva har ikke mottatt svar fra Statnett, og de kan derfor ikke uttale seg om realismen i prosjektet per i dag.

Kjelling

Problematikken rundt Kjelling ble diskutert videre. Traséalternativ 2 vil forverre situasjonen her fordi fra Evjen til Kjelling går den omsøkte ledningstraseen gjennom en flyttleie. I dag går ledningen litt høyere opp i lia her, og kommer ikke i konflikt med flyttleien. På vinterstid er det vanskelig å ta seg opp til ledningen, og Arva har derfor nå søkt om å legge ledningen lenger ned av hensyn til vedlikehold og beredskap. Etter at Kjelling transformatorstasjon ble bygget har reindriften vært nødt til å bruke helikopter for å flytte reinen her. Traséalternativ 2 vil gjøre det vanskelig å bruke helikopter her.

Arva la frem at det er mulig å koble ut transformatorstasjonen på Kjelling i perioden hvor reinen flyttes forbi her. Dette vil fjerne støyen fra transformatorstasjonen, som kan være en av faktorene til at reinen ikke vil trekke forbi transformatorstasjonen. Dette er derimot ikke en varig løsning, men det kan være aktuelt å teste dette for å avklare hva som er problemet. Det er ikke klart om det er støyen fra transformatorstasjonen som er hovedproblemet, eller om det skyldes den samlede belastningen av inngrep i området her. I tillegg til transformatorstasjonen og ledning inn og ut av denne, går det en 22 kV ledning i området. Det er også opparbeidet en vei med høye skjæringer i forbindelse med transformatorstasjonen. Arva informerte om at det er mulighet for å kable 22 kV ledningen i området her.

Tilbakeføring av beiteområder

Det ble diskutert litt rundt hvordan man tilbakefører beiteområder. Statsforvalteren informerte om at det er vanskelig å restaurere beiteområder, men at det finnes metoder for å gjøre dette. Det er for eksempel mulig å «så» reinlav ved å spre reinlav utover områdene hvor man ønsker at lavet skal etablere seg.